

Namnårsdsgruppens rekommendationer för f6rkortningar av svenska myndighets- och organisationsnamn

Detta 6r rekommendationer om hur man bildar och anv6nder nya f6rkortningar av svenska myndighets- och organisationsnamn.

I Sverige s6ger spr6klagen (2009:600) att spr6ket inom offentlig verksamhet ska vara v6rdat, enkelt och begripligt. Detta g6ller 6ven namn och deras f6rkortningar. En bra f6rkortning av ett myndighetsnamn 6r enkel att komma ih6g, f6rst6, skriva och uttala.

Offentliga myndigheter och organ i Sverige ska f6lja skrivr6den i [Myndigheternas skrivregler](#) (Spr6kr6det 2014). Nedanst6ende rekommendationer 6r en f6rdjupning till f6rkortningsreglerna d6r.

Rekommendationerna 6r ett komplement till Namn6rdsgruppens rekommendationer f6r myndighetsnamn i [Sverige](#) (2014) och [namn p6 organisationsenheter](#) (2019).

Sammanfattning av de viktigaste rekommendationerna

- Innan beslut om att skapa en f6rkortning fattas, r6dfr6ga spr6kexperter.
- Anv6nd en initialf6rkortning. Den bildas av initialbokst6verna i de ord eller ordled som ing6r i namnet: SU (Stockholms universitet).
- F6rkortningar som utl6ses bokstav f6r bokstav skrivs med stora bokst6ver, SCB, medan de som utl6ses som ett ord skrivs med enbart inledande stor bokstav, Stim.
- Anv6nd den svenska f6rkortningen 6ven p6 andra spr6k: Swedish Post and Telecom Authority, PTS.

Innan beslut om att skapa en f6rkortning fattas

- **6rsv6g alltid om en f6rkortning 6r n6dv6ndig:** det fullst6ndiga namnet 6r i princip alltid mer begripligt och l6ttolkat 6n en f6rkortning. Om en f6rkortning bildas f6r att det fullst6ndiga namnet 6r l6ngt, kan det vara sj6lva namnet som beh6ver kortas.
- **R6dfr6ga interna eller externa spr6kexperter** om det inte 6r sj6lvklart hur en tillt6nkt f6rkortning ska bildas.
- **Skapa inte flera olika f6rkortningar** eller f6rkortningsformer f6r ett och samma namn. Se 6ven till att det inte utanf6r myndigheten bildas andra f6rkortningar (det f6rekommer ibland till exempel i en myndighets f6reskrifter att en annan f6rkortning 6n myndighetens egen anv6nds).

V6lja en f6rkortning

- V6lj en f6rkortning som **l6tt kopplas till det fullst6ndiga namnet**, som 6r **enkel att skriva och uttala** f6r utomst6ende och som **f6ljer vedertagna f6rkortningsregler** (se [Myndigheternas skrivregler](#)).
- Anv6nd en **initialf6rkortning**. Det 6r det helt dominerande s6ttet att f6rkorta myndighetsnamn och andra organisationsnamn. Den bildas av initialbokst6verna i de ord

eller ordled som ingår i namnet. (Understrykning markerar i exemplen nedan ursprunget till förkortningens delar i det fullständiga namnet.)

Förkortningstyperna avbrytningar, som *avd.* för *avdelning*, och sammandragningar, som *Gbg* för *Göteborg*, används i princip aldrig för rena myndighets- och organisationsnamn¹.

- Använd **inte fler bokstäver än nödvändigt**. Två bokstäver i en initialförkortning kan ofta räcka, men ibland behövs tre bokstäver för att särskilja förkortningen från andra förkortningar och ge tillräcklig vägledning till det fullständiga namnet. Fler bokstäver förekommer när man vill att förkortningen ska kunna läsas ut som ett ord. Förkortningar får dock inte bli för långa; de ska vara korta om de ska vara motiverade.
- Skriv **initialförkortningar som utläses bokstav för bokstav** med stora bokstäver. Det gäller också ordled som i det fullständiga uttrycket har liten bokstav.

- Exempel: HSAN (Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd), VR (Vetenskapsrådet)

Skriv **initialförkortningar som utläses som ett ord** (inte bokstav för bokstav) med enbart inledande stor bokstav.

- Exempel: Sieps (Svenska institutet för Europapolitiska studier), Stim (Svenska tonsättarens internationella musikbyrå)

Använd antingen **bara stora bokstäver** eller också **bara inledande versal** i förkortningen enligt dessa principer, inte en blandning.

- Exempel som inte följer dessa rekommendationer: SiS (Statsens institutionsstyrrelse)

- **Blanda inte olika förkortningstyper**, som avbrytnings- och initialförkortningar, i samma förkortning.
  - Exempel som inte följer dessa rekommendationer: BrOM (Brottsoffermyndigheten, blandning av avbrytningsförkortning, Br, och initialförkortning, OM)
- **Utelämna formord** som prepositioner och konjunktioner i förkortningarna.
  - Exempel: MTM (Myndigheten för tillgängliga medier), MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor)

I undantagsfall kan formord, stavelsebetecknande bokstäver och andra bokstäver än rena initialer tas med om de gör förkortningen precisare, enklare att läsa ut eller tolka. Sådan användning bör dock vara välmotiverad: ofta gäller det förkortningar med två bokstäver som behöver byggas ut för att inte krocka med andra befintliga förkortningar. Om formord och liknande ingår gäller samma regler som ovan om små och stora bokstäver.

- Exempel: Säpo (Säkerhetspolisen), KBV (Kustbevakningen), Isof (Institutet för språk och folkminnen), MFD (Myndigheten för delaktighet)

- **Skapa inte en förkortning som redan används** av en annan organisation, i synnerhet inom offentlig sektor, eller som på annat sätt är allmänt känd.
  - Exempel som inte följer dessa rekommendationer: KI (Karolinska institutet) och KI (Konjunkturinstitutet)
- **Låt inte grafiska eller tekniska skäl påverka valet av förkortning**, till exempel logotyp, domännamn eller e-postadress.

- Exempel på skrivsätt som inte följer dessa rekommendationer: eHm (E-hälsomyndigheten, med logotypform eHälsomyndigheten), DIGG (Myndigheten för digital förvaltning)

Använda en vald förkortning

- Ta fram **riktlinjer för hanteringen av förkortningen respektive det fullständiga namnet** i intern och extern kommunikation. Det är särskilt viktigt för sådana förkortningar som har kommit att bli mycket vanliga och i många sammanhang ersatt det fullständiga namnet.
  - Exempel: CSN (Centrala studiestödsnämnden), MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap), SCB (Statistiska centralbyrån)
- **Förklara förkortningar som inte är allmänt kända** första gången de används i en text.
  - Exempel: "Stockholms universitet (SU) söker ny rektor. SU har nu gått ut med en annons."
- Skriv initialförkortningar som utläses bokstav för bokstav med kolon före **ändelser** och med bindestreck till andra led i **sammansättningar**. Skriv initialförkortningar som utläses som ett ord utan skiljetecken vid ändelser och sammansättningar.
  - Exempel: MSB:s rapport, MSB-rapportering; Sipris rapport, Siprirapportering
- **Använd inte förkortningar för underordnade organisationsenheter i extern kommunikation.** I den mån sådana förkortningar behövs, gäller samma villkor som för förkortningarna för de överordnade organisationsnamnen. [länk se [Namnvårdsgruppens rekommendationer för namn på organisationsenheter](#)]
  - Exempel: PE (planeringsenheten), FHL (Fakulteten för hälso- och livsvetenskap)

Använda förkortningar på främmande språk

- **Bilda förkortningar utifrån det svenska namnet.**ⁱⁱ Undvik alltså att skapa en separat förkortning för ett annat språk. För att den svenska förkortningen ska vara begriplig i en text på ett främmande språk bör hela myndighetsnamnet skrivas ut på det andra språket första gången förkortningen nämns.
  - Exempel: Swedish Post and Telecom Authority, PTS (inte SPTA); jämför hanteringen av främmande organisationer i svensk text: Världsnaturfonden, WWF (inte VNF)

För myndigheter och organisationer med stor verksamhet internationellt kan i undantagsfall en **förkortning av namnformen på ett främmande språk** vara motiverad. Den bör då användas i texter på det främmande språket, i princip inte i svenska texter.

- Exempel som inte följer dessa rekommendationer: Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete, Sida (av Swedish International Development Cooperation Agency), Stockholms internationella fredsforskningsinstitut, Sipri (av Stockholm International Peace Research Institute).
- På engelska skrivs ofta även **förkortningar som utläses som ett ord med endast stora bokstäver**.

- Exempel i engelsk text: SIPRI (Stockholm International Pease Research Institute)

Använda förkortningar i domännamn

- **Bilda domännamn utifrån etablerade förkortningar:** domännamn ska vara korta och praktiska att använda.
  - Exempel: csn.se, msb.se, scb.se
- Överväg att också **registrera förkortningsformer som sekundäradress** (som pekar om besökare till huvuddomänen) till domännamn med det mer fullständiga namnet.
  - Exempel: fk.se pekar om till forsakringskassan.se
- Överväg att **skapa andra korta domännamn** om ett domännamn är upptaget eller av andra skäl inte är aktuellt.
  - Exempel: Konjunkturinstitutet, KI, har domännamnet konj.se (Karolinska institutet har ki.se)
- För förkortningar som innehåller å, ä, ö: **inregistrera ett domännamn med å, ä, ö** (som pekar om till huvuddomänen utan å, ä, ö).
  - Exempel: brå.se (utöver bra.se)
- **Ha inte endast ett domännamn bildat på en främmande förkortning** av namnet på ett svenskt offentligt organ.
  - Exempel på skrivsätt som inte följer dessa rekommendationer: swedgeo.se (SGI, Statens geotekniska institut, av Swedish Geotechnical Institute), uniarts.se (SKH, Stockholms konstnärliga högskola, av Stockholm University of the Arts)

Läs mer

- Förkortning (kapitel 10). I: Ola Karlsson (red. 2017), *Svenska skrivregler*. Liber.
- Namnvårdsgruppen (2014), *Namnårsdsgruppens rekommendationer för myndighetsnamn i Sverige*. Tillgänglig på
- Namnvårdsgruppen (2019), *Namnårsdsgruppens rekommendationer för namn på organisationsenheter*. Tillgänglig på
- Språkrådet (2014), Förkortningar (kapitel 11). I: Myndigheternas skrivregler. Fritzes. Pdf-version på <http://www.sprakochfolkminnen.se/download/18.41318b851483519095290e/1529494038220/Mynd-skrivreg2014-1.pdf>.
- Utforma webbadresser med omsorg och Ta fram en policy för domännamn. I: Myndigheten för digital förvaltning (u.å.), *Vägledning för webbutveckling*. Tillgängliga på <https://webbriktlinjer.se/riktlinjer/100-utforma-webbadresser-med-omsorg/> respektive <https://webbriktlinjer.se/riktlinjer/69-ta-fram-en-policy-for-domannamn/>.
- Utrikesdepartementet (2015), Myndigheter och organisationer. I: Utrikes namnbok (10:e uppl.). Utrikesdepartementet, Regeringskansliet. Pdf-version på <https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2013/07/utrikes-namnbok/>.

ⁱ När de förekommer (till exempel i avdelningsbenämningar och beskrivande tillägg) är det ofta på grund av brist på textutrymme. I sådana fall skrivs avbrytningar i första hand med punkt (där namnet bryts av) och sammandragningar utan punkt (med första, sista och ofta någon mellanliggande bokstav i namnet).

Exempel: *Danderyds sjh.* (sjukhus), *Lab. för bioorganisk och biofysikalisk kemi* (Laboratoriet), *Gbgs stad* (Göteborgs)

ⁱⁱ Myndigheter i Finland har separata finska och svenska förkortningar eftersom myndigheter i Finland ska ha namn på båda de nationella språken finska och svenska. Se finländska [Språkinstitutets klarspråkstips om namn på myndigheter](#).